آرمان ملی
armanmeli.ir
سال پنجم
شماره ۱۱۷۰
سه‌شنبه
۱۴۰۰•۰۹•۰۹
۲۴ ربیع‌الثانی۱۴۴۳ / ۳۰نوامبر ۲۰۲۱

نیم نگاه

با اجرای طرح نظارت بر کالاهای اساسی پیش‌بینی می‌شود:

نسخه «ساداتی‌نژاد» برای امنیت غذایی؟!

آرمان‌ملی: طرح نظارت و پایش بر تولید و عرضه کالاهای اساسی روز گذشته در سراسر کشور به اجرا درآمد تا به گفته وزیر جهادکشاورزی با تکیه بر کنترل و ثبات قیمتی امنیت غذایی مردم تامین شود. درواقع سیدجواد ساداتی‌نژاد در حالی از این طرح به‌عنوان ضامن امنیت غذایی نام می‌برد که تجربه سال‌های گذشته و دخالت دولت‌ها در بازار نشان داده نتیجه این حضور چیزی جز رانت برای عده‌ای خاص و افزایش قیمت کالاهای اساسی برای اقشار ضعیف و دهک‌های پایین جامعه نبوده است. البته وزیر جهادکشاورزی دلیل موفقیت این طرح سپرده‌شدن وظیفه نظارت بر تولید و توزیع بر عده یک نهاد و دانسته و معتقد است در سال‌های گذشته وظیفه نظارت بر تولید بر عهده وزارت صمت و توزیع بر عهده وزارت جهاد کشاورزی بوده که دوگانگی حاکم زمینه بروز اخلال و افزایش قیمت‌ها در نتیجه مشکلات توزیع را فراهم آورده بود. بنابراین با واگذاری کل زنجیره تولید تا توزیع به وزارت جهاد و همچنین استفاده از فروش هوشمند شاهد ثبات قیمتی خواهیم بود. حال باید منتظر شد و دید آیا به‌گفته ساداتی‌نژاد با رفع مهمترین چالش نظام تولید و توزیع و یکپارچه‌سازی این زنجیره نسخه وزیر برای موادغذایی شفابخش خواهد بود یا بازهم دخالت دولت در بازار به‌همراه قیمت‌گذاری دستوری که بارها دولت سیزدهم از آن به‌عنوان یکی از مهمترین شاخصه‌های رانت نام برده زمینه شکل‌گیری بازارسیاه و رشد قیمتی را فراهم خواهد آورد. سیدجواد ساداتی‌نژاد در مراسم آغاز به کار طرح نظارت و پایش تولید و عرضه کالاهای اساسی با بیان اینکه از سال‌های گذشته حوزه تولید محصولات کشاورزی در اختیار وزارت جهاد بوده که به نحو مطلوبی انجام شده است، گفت: امنیت غذایی مردم وظیفه جهادکشاورزی است و توزیع و بازاررسانی محصولات به عهده وزارت صمت بود. همین دوگانگی باعث شده بود هنگام اختلال در بازار وزارت صمت بگوید تولید به اندازه کافی نیست و از آن طرف وزارت جهاد بگوید تولید کافی بوده ولی توزیع مشکل‌دار است. که این موضوع در نهایت به هیچ جایی نمی‌رسید. وی در ادامه به قانون انتزاع نیز اشاره کرد و گفت: قانون انتزاع در دولت قبلی لغو و انتهای دولت قبل مجددا احیا شد. این قانون در دولت سیزدهم اجرایی شد. با شروع دولت سیزدهم کل زنجیره از تولید تا نظارت و بازرسی بر بازار به وزارت جهادکشاورزی واگذار شد. طبیعتا بخشی که تولید را بر عهده دارد بهتر از هر کسی می‌تواند بر بازار نظارت و کمبودها و کسری‌ها را به‌طور منظم احصا کند. وی با عنوان اینکه وزارت صمت ۶۲۸ نفر از بازرسان خود را در کل کشور جهت نظارت بر بازار به وزارت جهادکشاورزی واگذار کرده است، اظهار کرد: روزانه ۳۵۰تن کالای مرغ و تخم‌مرغ به صورت هوشمند در تهران توزیع می‌شود. در استان‌های دیگری چون البزر، اصفهان و خراسان و... نیز این توزیع شروع شده است. همچنین از استارتاپ‌هایی که پلتفرم فروش دارند درخواست می‌شود جهت همکاری به سازمان مرکزی تعاون روستایی مراجعه کنند. وزیر جهادکشاورزی به تامین ارز نهاده‌های دامی اشاره کرد و بیان داشت: با هماهنگی بانک مرکزی تامین ارز واردات نهاده‌های دامی انجام شده و در حال حاضر هیچ مشکلی در این زمینه نداریم. در ادامه ایوب فصاحت با بیان اینکه هدف این طرح نظارت بر مسیر بر تولید تا توزیع است، گفت: در حقیقت در این طرح تلاش می‌شود دست دلالان و توزیع‌کنندگانی که غیرکارشناسی و خارج از روال عادی تا مرحله توزیع محصولات کشاورزی حضور دارند را کوتاه شود. وی ادامه داد: اصناف همکاری خوبی با مجموعه‌های دولت داشتند. در طول چند روز گذشته به‌صورت آزمایشی این طرح را اجرا کردیم. ۱۵۰۰ واحد صنفی مورد بازرسی قرار گرفت. تخلفاتی احصا شد که البته تخلفات در شرایط حاد نبود.

«آرمان‌ملی» گزارش می‌کند:

سوآپ گازی سه گانه؛ بزرگ‌ترین قرارداد سودآور

یک تیر و چندنشان ایران در حاشیه «اکو»

آرمان‌ملی - محمدسیاح: وزیر نفت در حاشیه توافق سه جانبه سوآپ گازی بین ایران، ترکمنستان و جمهوری‌آذربایجان اعلام کرد که در این قرارداد ایران تقریبا سالانه نزدیک به ۱.۵ تا ۲ میلیارد مترمکعب گاز را از طرف ترکمنستان و منطقه سرخس دریافت و از آستارا تحویل آذربایجان می‌دهد؛ این قرارداد یکی از مهمترین اتفاقاتی است که در ماه‌های اخیر بین ایران و همسایگان آن افتاده است. این قرارداد هم به‌لحاظ اقتصادی و هم سیاسی برای ایران اهمیت زیادی دارد چراکه ایران می‌تواند پلی برای انتقال انرژی شرق به غرب و برعکس باشد موضوعی که برخلاف همه منافعی که برای ایران از طریق ترانزیت می‌تواند همراه داشته باشد یا به‌دلیل غفلت دولت‌ها یا عدم تمایل کشورهای خارجی بیشتر مواقع مغفول مانده است. قرارداد سوآپ گازی ایران، ترکمنستان و آذربایجان در حاشیه اجلاس اکو به امضا رسید و به عقیده برخی از کارشناسان حوزه انرژی می‌تواند برای ایران در آینده دستاوردهای زیادی را به‌ویژه به لحاظ شرایط تحریمی و مشکلات درآمدی ایران داشته باشد، اما باید این نکته را هم درنظر گرفت که هنوز جزئیات این قرارداد منتشر نشده است تا بتوان منافع ایران در این قرارداد به روشنی محاسبه کرد. با این حال توسعه روبط ایران با سایر کشورها به‌ویژه کشورهای همسایه امری توصیه شده برای قدرت بخشیدن به روابط بین‌الملل است.

قرارداد سوآپ گازی

جواد اوجی، در حاشیه توافق سه‌جانبه سوآپ گازی بین ایران، ترکمنستان و جمهوری‌آذربایجان که در جریان سفر به عشق آباد ترکمنستان انجام شد، گفت: طی یکماه گذشته مذاکرات تنگاتنگی با طرف آذربایجانی و کشور ترکمنستان در بحث انتقال گاز از ترکمنستان به آذربایجان که در حقیقت سوآپ گازی محسوب می‌شود صورت‌گرفته که خوشبختانه منجر به این قرارداد سه‌جانبه شد. وزیر نفت افزود: در این قرارداد تقریبا سالانه نزدیک به ۱.۵ تا ۲ میلیارد مترمکعب گاز را از طرف ترکمنستان و منطقه سرخس دریافت خواهد شد و از آستارا تحویل آذربایجان می‌شود. این قرارداد در حقیقت مناسبات انرژی خوبی است که محقق شده است. وزیر نفت درخصوص بحث تسویه بدهی ایران به ترکمنستان درخصوص قراردادگازی تصریح کرد: خوشبختانه با راهکارهای خوب وزارت نفت و شرکت ملی گاز ایران، به‌زودی اولین قسط پرداخت بابت تسویه بدهی به طرف ترکمنستانی انجام می‌شود.

طرحی عملیاتی با هزینه معقول

سعید میرترابی؛ کارشناس انرژی با بیان اینکه هنوز جزئیاتی از این قرارداد منتشر نشده است، در این باره به «آرمان‌ملی» گفت: براساس سوآپ، ایران میزانی گاز از ترکمنستان دریافت می‌کند که هم می‌تواند در داخل کشور براساس اخبار منتشر شده مصرف و بخشی را هم به خاک جمهوری آذربایجان منتقل کند. او ادامه داد: از نظر کلان این اتفاق به نفع هر سه کشور طرف قرارداد است، ترکمنستان با وجود داشتن منابع گاز، اما به بازارهای مصرف دسترسی محدودی دارد. انتقال گاز یا به‌صورت خط لوله یا LNG صورت می‌گیرد البته LNG مشکلات خاص و هزینه‌های زیادی دارد و احداث خط لوله می‌تواند به‌صرفه‌تر باشد. میرترابی افزود: البته ترکمنستان قبلا هم پروژه‌هایی زیر دریای خزر داشته تا بتواند گاز خودش را به قفقاز و از آنجا به جمهوری‌آذربایجان و بعد به از آنجا به اروپا صادر کند که این طرح‌ها به لحاظ مشکلات زیست‌محیطی و موانع فنی و اختلافاتی که ایران و سایر کشورها داشتند، خیلی پیش نرفت. این قرارداد یک طرح عملیاتی و با هزینه معقول‌تری است. یعنی می‌توان از خطوط لوله‌های موجود استفاده کرد یا اگر نیاز به توسعه خطوط وجود دارد به‌صورت محدودی ایجاد شود. البته ایران به‌دلیل واردات گاز در گذشته از ترکمنستان خطوط لازم را دارد. این کارشناس حوزه انرژی اظهار کرد: با این اقدام ترکمنستان گاز خود را صادر، ایران کمبود گازی که در فصل سرما دارد را جبران کند، بخشی هم به جمهوری‌آذربایجان منتقل می‌شود که درآمد ترانزیتی برای ایران دارد. این قرارداد در مراودات سه کشور هم می‌تواند تاثیر مثبت بگذارد.

بهبود روابط سیاسی

میرترابی با توضیح اینکه این قرارداد علاوه بر موضوعات اقتصادی در حوزه سیاست و روابط همسایگان هم موثر است، تصریح کرد: قطعا این قرارداد تاثیر زیادی در بهبود روابط اقتصادی و سیاسی کشورهای همسایه دارد، در موضوع انتقال انرژی هم مباحث اقتصادی و هم ایجاد زمینه همکاری و ثبات در روابط کشورها و حتی ثبات بخشی به تعاملات منطقه‌ای مطرح است. او ادامه داد: هر چند ایران فعلا گازی برای صادرات ندارد ولی اگر بخواهد زمانی گاز صادر کنیم؛ محاسبات اقتصادی این اقدام را به‌صرفه نمی‌داند ولی از نظر سیاسی و منطقه‌ای بیشتر به نفع ایران است. در این قرارداد هم این موضوع صدق می‌کند؛ یعنی در آمدی نصیب ترکمنستان می‌شود و اختلافات گازی ایران و این کشور هم در سایه همین قرارداد می‌تواند برطرف شود، اما بعد مهمتر ایجاد اتصال بین اقتصاد کشورها در حوزه انرژی است که آنها را مجاب به کاهش و مدیریت تنش‌ها می‌کند. این کارشناس حوزه انرژی تاکید کرد: این از آن دست الزاماتی است که این نوع همکاری‌ها ایجاد کرده و هم به نفع این سه کشورها و هم منطقه است.

جزئیات؛ مهم ولی مبهم

میرترابی در ادامه با اشاره به اینکه تا زمان روشن‌شدن جزئیات قرارداد نمی‌توان از منافع کامل ایران مطلع شد؛ اضافه کرد: برای اظهارنظر درست‌تر و براساس واقعیت‌های موجود، باید جزئیات قرارداد از جمله قیمت و میزان صادرات و سهم هر کشور و... مشخص باشد. از طرفی باید به این نکته هم توجه داشت که قیمت گاز به‌صورت منطقه‌ای و برحسب شرایط تعیین می‌شود و مانند نفت نیست که قیمت جهانی داشته باشد. او اضافه کرد: در هر حال با توجه به مشکلاتی که ایران با آن مواجه است و چشم‌اندازی از قطعی برق و گاز در تابستان و زمستان داشته‌ایم، آورده این قرارداد برای ایران زیاد است که در سال‌های آتی در حوزه برق و گاز مشکل کمتری داشته باشم و بتوانیم گاز مورد نیاز زمستان و مصرف نیروگاه‌ها برای تولید برق در تابستان را تامین کنیم البته اگر به‌سرعت این قرارداد اجرایی شود.

منافعی پشت‌سر تحریم

حمیدرضا عراقی، مدیرعامل سابق شرکت ملی گاز ایران نیز درباره مزایای امضای این قرارداد گفته است: «آن چیزی که اهمیت دارد این است که اگر ما بتوانیم با همسایگانمان درباره واردات، صادرات و سوآپ اقداماتی را انجام دهیم که از نظر سیاست‌های گازی، اقتصادی یا همسایگی مناسب است.» به گفته او ایران با ترکمنستان، آذربایجان، ارمنستان، ترکیه و عراق رابط خط لوله دارد و امیدواریم در آینده نیز با افغانستان، پاکستان، کویت و دیگران نیز داشته باشد، اینکه ایران بتواند رابط بین سه کشور باشد ارزش بالایی دارد، هرچند منابع مالی نیز به‌دنبال خواهد داشت، با این وجود اهمیت ایجاد رابطه برای ایران بیش از هرچیزی مورد توجه است.» به هرحال توسعه روابط ایران با همسایگان در قالب هر نوع قراردادی می‌تواند برای اقتصاد و سیاست خارجی ایران ارزشمند باشد، اما نکته اساسی اینجاست که ایران هم باید مانند سایر کشورها به منافع ملی خود بیندیشد و برای بستن قرارداد از حقوق مردم ایران به نفع کشور دیگری کوتاه نیاید. البته در شرایط تحریمی گرفتن امتیاز از کشورها سخت‌تر است و به همین دلیل برداشته‌شدن تحریم‌ها در کوتاه‌ترین زمان ممکن از طریق توافق با دنیا بسیار مهم و اساسی است.

بنگاه‌ها

ضرورت سرعت بخشیدن به فاز ۴ مس سونگون

آرمان‌ملی: اردشیر سعدمحمدی در مراسم تودیع و معارفه مدیر مجتمع مس‌سونگون خواستار سرعت بخشیدن به شروع فاز ۴ کنسانتره مجتمع سونگون شد. اردشیر سعدمحمدی در مراسم تودیع و معارفه مدیر مجتمع مس‌سونگون خطاب به جهانگیر رضوی مدیر جدید مجتمع، گفت: امیدوارم با تمام وجود و تلاش شبانه‌روزی مجموعه مس‌سونگون را به سمتی که بایسته و شایسته هست هدایت کرده و شرایط بهتری را نسبت به گذشته فراهم کنیم. وی در رابطه با تشکیل هیات اجرایی مجتمع سونگون متشکل از ۳ نفر که در شرکت مس نیز فعالیت می‌کنند؛ عنوان کرد: هر اندازه هیات اجرایی قوی‌تر و محکم‌تر عمل کند به‌طور قطع نظم و انضباط بهتر رعایت می‌شود؛ چراکه معتقدیم رقابت بین مجتمع‌ها منجر به تزریق پویایی به آنها خواهد شد. وی اظهار کرد: از آنجایی که توسعه منجر به حیات و پویایی مجموعه می‌شود پروژه‌های ذوب، پالایش و لیچینگ، کنسانتره فاز ۳ بسیار حائز اهمیت است و توسعه پروژه‌ها بر همین اساس ضرورت دارد. مدیر عامل مس در ادامه خواستار سرعت بخشیدن به شروع فاز ۴ کنسانتره مجتمع سونگون شد و افزود: با توجه برنامه‌ریزی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته برای تولید ۱۲۰ هزار تن آند، نیاز به تولید حداقل ۶۰۰ هزار تن کنسانتره است.

بازار سرمایه

در پی افت شاخص

بلاتکلیفی بازار اعصاب سهامداران به‌هم ریخت

آرمان ملی: روز گذشته (دوشنبه) بازار سرمایه بازهم در فاز نزولی قرار گرفت به‌گونه‌ای که شاخص کل با بیش از ۴ هزار واحد ریزش در کانال یک‌میلیون ۳۶۳ هزار واحدی ثابت ماند. درواقع تداوم ابهامات که به‌نظر می‌رسد تحت‌الشعاع مذاکرات برجامی قرار گرفته سهامداران را در بازار سرمایه کلافه کرده و از سوی دیگر عدم تحقق وعده‌های حمایتی تیم اقتصادی دولت از بازار نیز به افزایش سردرگمی‌ها دامن زده است. براساس این گزارش روز گذشته در بازار سرمایه بیش از سه میلیارد و ۵۱۷ میلیون سهم، حق تقدم و اوراق بهادار به ارزش ۲۷ هزار و ۲۰۸ میلیارد ریال دادوستد شد و شاخص کل بازار با چهار هزار و ۱۸۳ واحد کاهش، در جایگاه یک‌میلیون و ۳۶۳ هزار واحدی قرار گرفت، همچنین شاخص کل (هم‌وزن) با ۸۲۱ واحد کاهش به ۳۷۴ هزار و ۱۶۷ واحد و شاخص قیمت (هم‌وزن) با ۵۱۷ واحد افت به ۲۳۵ هزار و ۵۲۰ واحد رسید. بر این اساس در معاملات دیروز نمادهای پتروشیمی فناوران (شفن) با ۲۴۰ واحد، پالایش نفت تهران (شتران) با ۱۵۷ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری غدیر (وغدیر) با ۱۴۴ واحد، گروه دارویی برکت (برکت) با ۱۳۷ واحد، گسترش نفت و گاز پارسیان (پارسان) با ۱۲۱ واحد، مبین انرژی خلیج‌فارس (مبین) با ۱۰۶ واحد، پلی پروپیلن جم (جم پیلن) با ۹۳ واحد، پتروشیمی نوری (نوری) با ۸۷ واحد، بانک خاورمیانه (وخاور) با ۸۱ واحد، نفت پارس (شنفت) با ۶۲ واحد و گسترش سرمایه‌گذاری ایران‌خودرو (خگستر) با ۵۷ واحد و سرمایه‌گذاری صندوق بازنشستگی (وصندوق) با ۵۱ واحد بیشترین اثرگذاری مثبت را بر شاخص داشتند و در مقابل نمادهای معدنی و صنعتی چادرملو (کچاد) با یک‌هزار و ۱۶۶ واحد، صنایع پتروشیمی خلیج‌فارس (فارس) با ۷۱۸ واحد، فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) با ۵۸۶ واحد، معدنی و صنعتی گل‌گهر (کگل) با ۳۵۰ واحد، شرکت سرمایه‌گذاری تامین اجتماعی (شستا) با ۲۱۳ واحد، بورس اوراق بهادار تهران (بورس) با ۲۰۳ واحد، بانک ملت (وبملت) با ۲۰۲ واحد و بورس کالای ایران (کالا) با ۱۶۱ واحد با بیشترین اثرگذاری منفی زمینه افت شاخص را فراهم آوردند. البته در بازار فرابورس روز گذشته وضعیت متفاوت بوده به‌طوری که در این بازار ۲ میلیارد و ۱۹۷ میلیون برگه سهم به ارزش ۴۰۳ هزار و ۳۴۸ میلیارد ریال دادوستد شد و شاخص این بازار با بیش از ۹ واحد افزایش بر روی کانال ۱۹ هزار و ۵۰۳ واحد ثابت ماند. گفتنی است در بازار فرابورس دیروز نمادهای بیمه پاسارگاد (بپاس)، زغالسنگ پرورده طبس (کزغال)، تولید نیروی برق دماوند (دماوند)، بیمه اتکایی ایرانیان (اتکای)، صنعتی دوده فام (شصدف)، برق و انرژی پیوند گستر پارس (بپوند)، پلیمر آریا ساسول (آریا)، ریل سیر کوثر (حسیر) و پالایش نفت لاوان (شاوان) اثرگذاری منفیت داشتند و نمادهای پتروشیمی مارون (مارون)، صنعتی مینو (غصینو)، فرابورس ایران (فرابورس)، گروه توسعه ملی مهر آیندگان (ومهان)، اعتباری ملل (وملل)، مجتمع جهان فولاد سیرجان (فجهان)، سنگ آهن گهرزمین (کگهر)، توسعه سامانه نرم افزاری نگین (توسن)، بیمه تجارت نو (بنو) و کلر پارس (کلر) بیشترین تاثیر منفی را بر جای گذاشتند.

بررسی «آرمان‌ملی» از جزئیات بودجه سال ۱۴۰۱ نشان می‌دهد:

بودجه بدون کسری با ارز ۲۳ هزار تومانی؟!

احتمالات «میرکاظمی» از نفت ۶۰ دلاری تا ارز ۲۳ هزار تومانی!

آرمان‌ملی: بودجه سال آینده در حالی به گفته مسعود میرکاظمی بدون کسری بسته شده که اگرچه هنوز جزئیات آن منتشر نشده اما برخی اطلاعات منتشر شده حاکی از آن است که دولت برای تحقق وعده خود بودجه را براساس فروش روزانه ۱,۲ میلیون بشکه نفت و با قیمت ۶۰ دلاری بسته و قرار است نرخ تسعیر ارز ۲۳ هزار تومان محاسبه شود. از سوی دیگر به‌نظر می‌رسد دولت قصد دارد همگام با نفت بخش قابل‌ملاحظه‌ای از منابع مالی خود را از طریق مالیات و همچنین فروش اموال مازاد دولت تامین کند. در این رابطه بررسی‌ها نشان می‌دهد در سال ۹۹ دولت بودجه خود را براساس فروش ۱,۵ میلیون بشکه‌ای نفت ۵۰ دلاری و با نرخ ارز ۴۲۰۰ تومانی تدوین کرد که تحت شرایط تحریمی و گسترش بیماری کرونا با تشدید کسری بودجه مواجه شد. این در حالی بود که بودجه سال ۱۴۰۰ نیز براساس فروش روزانه ۲,۳ میلیون بشکه‌ای نفت با نرخ متوسط ۴۰ دلار و نرخ تسعیر ارز ۱۱هزار و ۵۰۰ تومانی بسته شد که با انتقاداتی که مجلس بر آن وارد کرد حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و افزایش نرخ تسعیر به ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی رقم خورد اما این تغییرات به‌واسطه اثراتی که بر اقتصاد خانوارها داشت در دولت قبل به مرحله اجرا نرسید و به دولت سیزدهم سپرده شد که البته دولت کنونی نیز تاکنون اجرای آن را به تعویق انداخته است که کسری بودجه ۴۰۰ هزار میلیارد تومانی را تاکنون برای دولت به‌همراه داشته است. حال بودجه سال آینده در حالی با تغییر اساسی در میزان فروش نفت و البته نرخ تسعیر ارز مواجه است که اگر از چگونگی امکان فروش ۱,۲ میلیون بشکه‌ای نفت بگذریم که بخش قابل ملاحظه‌ای از درآمدهای آن از طریق تهاتر کالا صورت می‌گیرد. این سوال اساسی وجود دارد که آیا رسیدن به نفت ۶۰ دلاری امکان‌پذیر خواهد بود یا سازمان برنامه بودجه کشور را براساس احتمالاتی تدوین کرده که براساس آن اعضای اوپک پلاس قصد دارند با کاهش میزان تولید نفت به افزایش قیمت‌های دامن زنند از سوی دیگر آیا در شرایطی که حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و افزایش ان به ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومانی از مهمترین چالش‌هایی بوده که تاکنون دولت با آن مواجه شده و همین نرخ رشد چند برابری قیمت کالاها را رقم خواهد زد. آیا نرخ تسعیر ۲۳ هزار تومانی امکان دستیابی خواهد داشت و در این صورت وضعیت قیمتی کالاهای اساسی با تورم چند صددرصدی همراه خواهد شد. البته اگر بچه باید تا انتشار کامل جزئیات بودجه ۱۴۰۱ منتظر شد اما کارشناسان معتقدند این نوع بودجه‌نویسی براساس آزمون و خطا و احتمالات تدوین شده که تحقق آن به فاکتورهای زیادی وابسته است و در صورتیکه درآمدهای ارزی دولت حاصل نشود باید در انتظار کسری بودجه‌ای باشیم که تاکنون در اقتصاد کشور سابقه نداشته است.

فروش ۱,۲ میلیون بشکه نفت

در صورتی که دولت طبق وعده داده شده به الزام ارائه لایحه بودجه در ۱۵ آذرماه عمل کند اولین لایحه بودجه خود را هفته آینده به مجلس تحویل خواهد داد، اما این بودجه با توجه به موضع‌گیری‌هایی که دولت تاکنون داشته و اعلام کرده است انتظار می‌رود متفاوت از سال گذشته باشد. انتقادات به نحوه پیش‌بینی منابع و مصارف در بودجه سال ۱۴۰۰ در شرایطی از سوی دولت فعلی به‌ویژه سازمان برنامه و بودجه مطرح بوده و آن را عامل کسری بودجه و در نهایت استقراض از بانک‌مرکزی و رشد تورم دانسته است که تاکید دارد برای سال بعد منابع به صورت واقعی‌تر و به نحوی که بودجه بدون کسری به مجلس برود پیش‌بینی شده است. هنوز از سقف منابع و مصارف پیش‌بینی شده در لایحه بودجه ۱۴۰۱ رونمایی نشده ولی از اظهارات مسئولان در سازمان برنامه بودجه و وزارت اقتصاد به‌نظر می‌رسد تمرکز کمتری بر فروش اوراق بوده و حرکت به سمت درآمد مالیاتی و فروش اموال مازاد دولت و البته کاهش یارانه ارزی باشد. در سالجاری منابع عمومی دولت که منابع اصلی در اختیار دولت است حدود ۱۲۰۰ هزار میلیارد و منابع بودجه عمومی تا ۱۴۰۰ هزار میلیارد تومان بوده است ولی بررسی‌ها در رابطه با لایحه بودجه ۱۴۰۱ و در بخش منابع و ارقام کلان نشان می‌دهد که در بخش واگذاری دارایی سرمایه که درآمد نفتی نقش اصلی را بر عهده دارد، تاکنون درآمد نفت با فروش روزانه یک‌میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه و متوسط فروش ۶۰ دلار بسته شده و قرار است درآمد ارزی نفت با دلار ۲۳ هزار تومان تبدیل به ریال شود. این اعداد در مقایسه با سالجاری رویکرد متفاوتی دارد؛ به‌طوری که در لایحه بودجه ۱۴۰۰ پیشنهاد فروش روزانه ۲.۳ میلیون بشکه با متوسط ۴۰ دلار و نرخ تسعیر ۱۱ هزار و ۵۰۰ تومان مطرح بود که در مجموع واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای را به ۲۲۵ هزار میلیارد تومان رساند که نزدیک به ۲۰۰ هزار میلیارد ریال آن از همین فروش نفت بود. این درآمد نفتی سنگین که با واکنش‌های منفی بسیاری مواجه در نهایت بیش از این ارقام بسته شد و مجموع واگذاری دارایی سرمایه‌ای در قانون بودجه به مرز ۴۰۰ هزار میلیارد تومان رسید، ارقام عجیبی که با همکاری دولت و مجلس بسته شده بود نتیجه‌ای جز عدم تحقق و کسری هنگفت بودجه به‌همراه نداشت در این بین بودجه سال ۹۹ نیز بافروش ۱.۵ میلیون بشکه در روز با نرخ ۵۰ دلار و ارز ۴۲۰۰ تومانی در دستور کار قرار داشت که با این ارقام به بن‌بست خورده بود. البته در بودجه سالجاری در حالیکه دولت نرخ تسعیر ارز را همان ۴۲۰۰ تومانی تعیین کرده بود اما با مخالفت مجلس مواجه و نمایندگان خواستار حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و تبدیل آن به ۱۷ هزار و ۵۰۰ تومان شدند که در نهایت نگرانی دولت دوازدهم که در روزهای آخر عمر خود قرار داشت برای تاثیرگذاری این تغییر در کالاهای اساسی به دولت سیزدهم سپرده شد که اگرچه دولت عزم خود را برای حذف این ارز جزم کرده اما همچنان اجرای آن با تاخیر مواجه شده است. بنابراین نرخ ۲۳ هزار تومانی که تاکنون برای بودجه ۱۴۰۱ پیش‌بینی شده وممکن است تا زمان تحویل لایحه دستخوش تغییر شود.

مالیات جیب دولت را پر نمی‌کند

اما در سایر منابع بودجه، درآمدها شامل درآمدهای ناشی از مالیات و عوارض گمرکی و سایر درآمدها قرار داد که عمده آن تمرکز بر افزایش مالیات است که اگر به سمت کسب مالیات از محل فرارهای مالیاتی و معافیت‌های سنگین حرکت نکند، افزایش پایه‌ها ممکن است رخ دهد که فشار را بر قشر مالیات‌دهنده بیشتر خواهد کرد و در نهایت هم پرکننده کسری‌های درآمدی نخواهد بود. گزینه سوم واگذاری دارایی‌های مالی که واگذاری اوراق و سهام شرکت‌های دولتی است که با توجه به جریان فروش اوراق در سال‌های گذشته و بدهی که اکنون بابت پرداخت اصل و سود آن باقی مانده و از سویی حاشیه‌های واگذاری اوراق و تبعات آن در بورس، انتظار می‌رود که دولت در این رابطه محتاط‌تر عمل کند. این در حالی است که به گفته رئیس سازمان برنامه و بودجه تا پنج سال آینده حدود ۵۲۵ میلیارد تومان بابت اصل و سود اوراق فروخته شده در سال‌های گذشته پرداخت شود و گزارش‌های اخیر حکی از آن بود که در این مدت بیش از واگذاری جدید و تامین کسری بودجه، اصل و سود اوراق قبلی پرداخت شده است؛ به‌طوری‌که ۱۱ هزار و ۴۰۰ میلیارد تومان بابت اصل و سود اوراق منتشر شده و ۷۵۰۰ میلیارد تومان اوراق جدید برای تامین منابع بودجه منتشر شده است. آنچه در این مدت برآن تاکید شده فروش اموال مازاد دولت برای تامین کسری بودجه است این در حالیست که دولت قبل هم در بودجه درآمد ۵۰ هزار میلیارد تومانی را گنجاند اما با وجود حمایت وزارت اقتصاد به نتیجه نرسید.

تبلیغات دولت برای افزایش حقوق

البته دولت در سال‌های گذشته همواره یک گزینه برای جبران کسری بودجه داشته که سهم مازاد ۲۰ درصدی از صندوق توسعه ملی بوده است البته استفاده از این صندوق به‌واسطه کاهش درآمدهای نفتی در سال‌های اخیر منوط به اجازه رهبر شده است که مقام معظم‌رهبری نیز در سال‌های اخیر اجازه برداشت کامل را صادر نکرده‌اند. البته این برداشت‌ها همواره با انتقاد بانک مرکزی همراه بوده به‌طوری که متولی پولی و مالی کشور معتقد این برداشت به نوعی استقراض کوتاه‌مدت است که به خلق پول منجر می‌شود البته به‌نظر می‌رسد میرکاظمی در رابطه با صندوق توسعه ملی اساسا اعتقادی ندارد به‌طوری که مخالفت خود را برای استفاده از این صندوق در جریان کسری بودجه اعلام کرده است بنابراین با حذف مهمترین منبع تامین کسری بودجه احتمال اینکه بودجه سال ۱۴۰۱ با کسری قابل ملاحظه‌ای همراه باشد دور از انتظار نخواهد بود. از سوی دیگر نباید از موضوع حقوق‌ها نیز غافل شد چرا که دولت از هم‌اکنون با تبلیغات فراوان به موضوع افزایش حقوق و دستمزدها ورود کرده و با تاکید بر اینکه افزایش حقوق خود به رشد نقدینگی و افزایش تورم می‌انجامد سعی دارد یکی از مهمترین هزینه‌های خود را در سال آینده مدیریت کند و میزان افزایش دستمزدها را با حداقل نرخ ممکن به سرانجام برساند.

بـــازار

قیمت در بازار آزاد (به تومان)

سکه و طلا		ارز		خودرو			
سکه امامی	۱۲,۵۵۰,۰۰۰	دلار آمریکا	۲۷,۵۶۷	دنا	۳۴۲,۰۰۰,۰۰۰	کوییک R	۱۸۹,۰۰۰,۰۰۰
سکه بهار آزادی	۱۲,۷۸۰,۰۰۰	یورو	۳۱,۱۲۳	پژو پارس	۲۷۷,۰۰۰,۰۰۰	شاهین	۳۳۵,۰۰۰,۰۰۰
نیم سکه	۶,۶۵۰,۰۰۰	پوند انگلیس	۳۹,۴۵۸	پژو ۲۰۶ تیپ ۲	۲۶۱,۵۰۰,۰۰۰	وانت زامیاد (آپشنال)	۲۸۸,۰۰۰,۰۰۰
ربع سکه	۳,۸۰۰,۰۰۰	درهم امارات	۷۵۰۷	رانا پلاس	۲۵۸,۰۰۰,۰۰۰	ساینا	۱۷۹,۰۰۰,۰۰۰
سکه گرمی	۲,۳۰۰,۰۰۰	لیر ترکیه	۲۳۵۰	ساپیا ۱۱۱	۱۶۸,۰۰۰,۰۰۰	سمند LX	۲۴۵,۰۰۰,۰۰۰
هر گرم طلای ۱۸ عیار	۱,۲۷۴,۷۵۳	دلار کانادا	۲۳,۳۷۰	تیبا	۱۶۸,۰۰۰,۰۰۰	پژو ۴۰۵ SLX	۲۹۰,۰۰۰,۰۰۰